

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ЕКОЛОГІЯ»

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Екологія» з метою удосконалення системи якості вищої освіти в ТДАТУ.

Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – роботодавці, в організаціях яких працюють фахівці, що навчались за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Екологія». Всього опитано **8 респондентів**.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, які найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки випускників ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу випускників ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок випускників ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Екологія» за критерієм **«Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?»** наведено в таблиці 1.

Відповідно до результатів анкетування, перелік чинників, що найбільш (максимальний відсоток за 5 балами) впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність застосовувати знання на практиці» та «ерудованість, загальна культура, комунікабельність».

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання
У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	75,0	25,0	0	0	0
Здатність до навчання	50,0	50,0	0,0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	25,0	62,5	12,5	0	0
Розв'язання проблем	37,5	50,0	12,5	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	75,0	25,0	0,0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	87,5	12,5	0	0	0
Стратегічне мислення	25,0	62,5	12,5	0	0
Націленість на кінцевий результат	37,5	50,0	12,5	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	37,5	37,5	25,0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	37,5	25,0	37,5	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	12,5	25,0	62,5	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	25,0	25,0	50,0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	12,5	25,0	62,5	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	75,0	25,0	0,0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	87,5	12,5	0,0	0	0
Ведення ділової документації	25	13	63	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	100	0	0	0	0

Найменше (максимальний відсоток за 3 балами), за думкою роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «здатність пристосовуватись до нових ситуацій», «ведення ділової документації», «навички управління персоналом, колективом», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки

випускників ТДАТУ за ОПП «Екологія» наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки випускників ТДАТУ за ОПП «Екологія»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки випускників ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	87,5	12,5	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу випускників ТДАТУ?	87,5	12,5	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися в достатньо високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки випускників за ОПП «Екологія».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	100,0	0	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	75,0	25,0	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	87,5	12,5	0	0	0
Матеріально-технічна база	75,0	25,0	0	0	0
Система управління закладом	87,5	12,5	0	0	0
Якість освітніх послуг	87,5	12,5	0	0	0
Вміст навчальних програм	75,0	25,0	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	50,0	50,0	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці найвище оцінили ТДАТУ за такими критеріями: «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад», «система управління закладом» та «якість освітніх послуг». Менші бали поставили за: «конкурентоспроможність освітніх

послуг», «матеріально-технічна база», «вміст навчальних програм» та «використання новітніх, інтерактивних методів навчання».

Результати оцінювання якостей та навичок випускників за ОПІ «Екологія» наведені в таблиці 4.

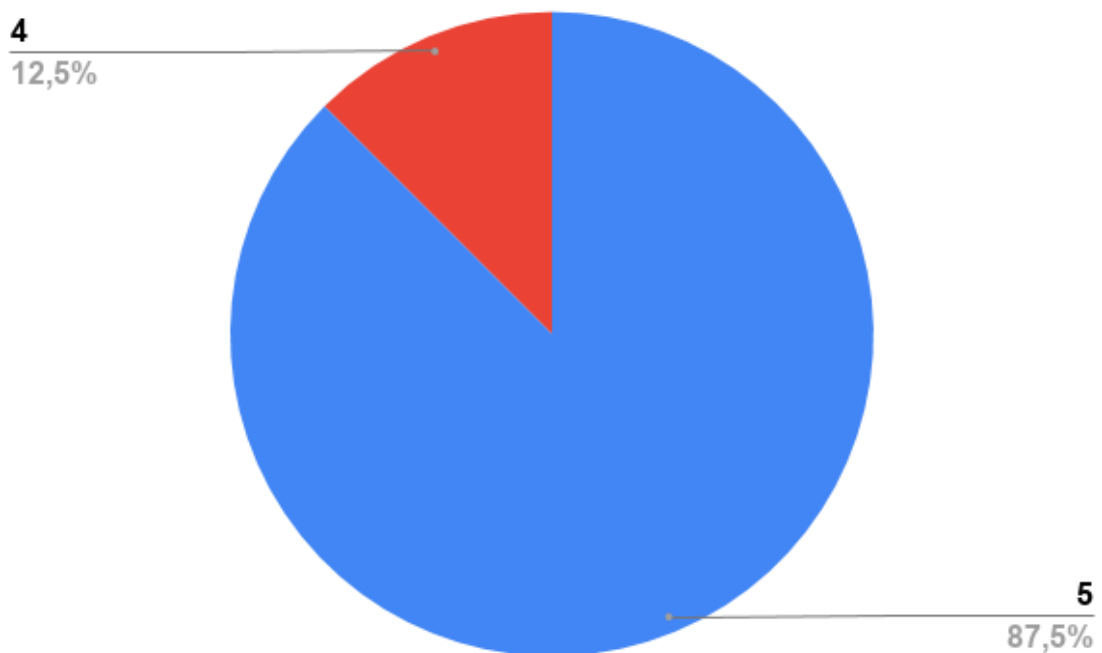
Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок випускників за ОПІ «Екологія»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	50,0	50,0	0	0	0
Здатність до навчання	62,5	37,5	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	25,0	75,0	0	0	0
Розв'язання проблем	12,5	62,5	25,0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	62,5	37,5	0,0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	62,5	37,5	0,0	0	0
Стратегічне мислення	12,5	62,5	25,0	0	0
Націленість на кінцевий результат	37,5	25,0	37,5	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	37,5	62,5	0,0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	25,0	50,0	25,0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	37,5	37,5	25,0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	25,0	50,0	25,0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	12,5	37,5	37,5	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	62,5	37,5	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	75,0	25,0	0	0	0
Ведення ділової документації	12,5	75,0	12,5	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обгрунтовано висловлювати особисту думку	85,7	14,3	0	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці найвище оцінили якості та навички випускників за ОПП «Екологія» за наступними критеріями: «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «здатність застосовувати знання на практиці» та «здатність до навчання». Менші бали поставили за: «націленість на кінцевий результат», «навички управління персоналом, колективом», «розв'язання проблем», «стратегічне мислення», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» та «ведення ділової документації».

Результати відповідей роботодавців на питання **«Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?»** представлено на рисунку 1.

Рисунок 1 - Оцінювання роботодавцями актуальності освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці (у відсотках)

Роботодавці на питання **«Надайте свій коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за освітньою програмою «Екологія»** навели наступні відповіді:

- гарна теоретична підготовка;
- освітня програма забезпечує повний обсяг компетентностей здобувачів, необхідний для подальшої роботи в установах

- природно-заповідного фонду;
- освітня програма відповідає сучасним вимогам ринку праці та вимогам до фахівців у сфері охорони природи;
  - освітня програма забезпечує набуття знань та компетентностей відповідно до формування ландшафтно-біологічного різноманіття в умовах різних природно-кліматичних зон України.

Висновки

Роботодавці, як зовнішні стейкхолдери та члени проектної групи, приймають безпосередню участь у формуванні проекту освітньо-професійної програми, а також обговоренні діючої ОПП. Думка роботодавців вагомий ланцюг від якісної підготовки здобувачів до їх подальшого працевлаштування за фахом. Саме тому в ході анкетування зовнішніх стейкхолдерів вдається виявити на які саме аспекти професійної підготовки звернути детальнішу увагу.

Роботодавці дали високу оцінку рівня професійної підготовки випускників за ОПП «Екологія», які працюють у них в організації/установі, та зацікавлені в подальшому в прийомі на роботу випускників ТДАТУ (87,5 % на 5 балів та 12,5% на бали).

Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, показало найвищі бали за такими критеріями: «ділова репутація, імідж закладу», «професорсько-викладацький склад», «система управління закладом» та «якість освітніх послуг». Менші бали поставили за: «конкурентоспроможність освітніх послуг», «матеріально-технічна база», «вміст навчальних програм» та «використання новітніх, інтерактивних методів навчання».

Тому з метою покращення конкурентоспроможності освітніх послуг необхідно:

- при наявності фінансування оновлювати матеріально-технічну базу випускової кафедри;
- для проведення студентських наукових досліджень та розробок використовувати лабораторне устаткування інших кафедр університету;
- розширити співпрацю з підприємствами різних галузей промисловості, наукових структур та організацій контролюючих природоохоронну діяльність;
- для здобувачів вищої освіти організувати додаткові екскурсії на виробництва з показовою демонстрацією сучасного очисного обладнання,

лабораторного устаткування тощо;

- постійно оновлювати зміст освітніх програм, доповнюючи найсучаснішими світовими розробками та методиками;

- науково-педагогічним працівникам для підвищення зосередження уваги здобувачів під час аудиторних занять урізноманітнювати освітній процес залучаючи новітні, інтерактивні методи навчання та постійно оновлювати їх в залежності від профілю дисципліни.

Роботодавці найвище оцінили якості та навички випускників ОПІ «Екологія» за наступними критеріями: «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «здатність застосовувати знання на практиці» та «здатність до навчання». Дані характеристики відповідають основним вимогам роботодавців до компетентностей та навичок випускників спеціальності. Менші бали поставили за: «націленість на кінцевий результат», «навички управління персоналом, колективом», «розв'язання проблем», «стратегічне мислення», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» та «ведення ділової документації».

Серед основних якостей та навичок випускників освітньо-професійної програми працедавці при опитуванні надали перевагу формуванню саме професійних компетентностей здобувачів. Менш оцінені якості стосуються або особистісних якостей студента, або вдосконалюються вже безпосередньо у процесі роботи (наприклад, навички управління персоналом та ведення ділової документації).

Для вдосконалення формування у здобувачів гнучких компетентностей soft skills:

- кураторам академічних груп внести відповідні теми до плану проведення кураторських годин, запрошувати для проведення тренінгів та тематичних семінарів коуч-тренерів, кваліфікованих осіб та спеціалістів; для самостійного ознайомлення запропонувати здобувачам підбірку літератури за темою самовдосконалення, постійного розвитку, набуття навичок роботи у команді і т.д.;

- науково-педагогічним працівникам кафедри, які викладають на освітньо-професійній програмі включити в освітній процес форму проведення занять, яка передбачає роботу у команді, виокремлення лідерських якостей та здатностей до управління.

Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного

ринку праці оцінена на відмітки «5» та «4», що свідчить про необхідність підготовки фахівців за даною освітньо-професійною програмою та підтверджується зазначеними коментарями роботодавців. Фактичне впровадження побажань роботодавців враховується НПП кафедри при складанні робочих програм навчальних дисциплін, силябусів, розробці лекційних та практичних занять.

Декан факультету агротехнологій та екології,
к.с.-г.н, доцент

Іванова І.Є.

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Скляр Р.В.